

L A P I N L A H T I

18.12.2025

Kuntastrategia 2025–2029

L A P I N L A H T I

Hyvä kuntalainen,

...

Saisiko ensimmäiselle sivulle valtuuston / hallituksen pj.:n saatesanat?

L A P I N L A H T I

Kunnan tehtävä

”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.”

(Kuntalaki (410/2015) 1§)

Nykyiset arvot:

Yhteisöllinen

Aktiivinen

Avoin

Visionäärinen

Kestävä

Arvot

- **Yhteisöllisyys**
- **Oikeudenmukaisuus** (tasavertaisuus / yhdenvertaisuus / tasa-arvo)
- **Luovuus** (luovuuden vaaliminen / rohkeus / innovatiivisuus / kulttuurin vaaliminen)
- **Vastuullisuus** (kestävyys)
- **Avoimuus**
- **Vaikuttavuus???** (prosessissa on moneen kertaan tuotu esiin sen tärkeyttä, että strategia muuttuu sanoista teoiksi... onko vaikuttavuus oikeastaan yksi arvo?)

L A P I N L A H T I

Visio

Luomisvoimainen Lapinlahti – kipinää, kasvua ja arjen hyvinvointia /
Luomisvoimainen Lapinlahti – kipinää, kasvua ja hyvää arkea /
Luomisvoimainen Lapinlahti – kipinää ja kasvua hyvään arkeen

Tulevaisuuden Lapinlahti on kunta, jossa kipinä syttyy ja ideat muuttuvat teoiksi. Se tarjoaa tilaa luovuudelle, yrittäjyydelle ja yhdessä tekemiselle – luonnon rauhan ja kansallismaiseman innoittamassa ympäristössä.

Kasvu näkyy kuntalaisten elämässä joka päivä. Se näkyy lasten uteliaisuutena varhaiskasvatuksessa, oppimisen ilona kouluissa ja elinikäisenä oppimisena vapaan sivistystyön parissa. Se näkyy myös yrityksissä, jotka luovat työtä, toimeentuloa ja tulevaisuuden uskoa. Järjestöt ja yhdistykset vahvistavat elinvoimaa arjen tasolla, tukevat hyvinvointia ja luovat merkityksellisiä kohtaamisia eri ikäisille. Lapinlahdella hyvä arki syntyy yhdessä tehden ja osallistuen.

Tätä kaikkea on tulevaisuuden Lapinlahti.

LAPINLAHTI

Luomisvoimainen Lapinlahti syntyi kuuntelemalla ja kokoamalla yhteen sitä, mitä Lapinlahdella jo on. Strategiaprosessin aikana nousi vahvasti esiin kulttuuri – ei vain tapahtumina tai rakenteina, vaan luovuutena, omaehtoisuutena ja yhdessä tekemisen tapana. Samalla kävi ilmi, että kulttuuri sanana koetaan vaikeaksi, vaikka sen sisältö on tuttua ja tärkeää.

Keskusteluissa korostuivat ihmiset ja tekeminen. Lapinlahdella tapahtuu paljon, mutta toiminta on hajallaan ja jää usein näkymättömäksi. Kuntalaiset, yhdistykset ja muut tekijät ovat elinvoiman ytimessä ja heidän tekemisensä halutaan jatkossa näkyvämmäksi ja vaikuttavammaksi.

Yhteinen päämäärä kiteytyi elinvoimaan. Elinvoimaa ei nähty vain työnä ja taloutena, vaan arjessa syntyvinä aloitteina ja aktiivisuutena. Kulttuuri on käytännössä sitä, kun ihmiset ajattelevat, tekevät ja luovat uutta.

Näin syntyi ajatus luovuuden voimasta – luomisvoimasta. Luomisvoima kuvaa Lapinlahtea, jossa kipinä yhteisen hyvän luomiseen syttyy ja kasvaa. Se tuo yhteen kulttuurin, elinvoiman ja hyvän arjen maanläheisellä ja suuhun sopivalla tavalla.

L A P I N L A H T I

Päätavoitteet

Monivuotisen kehittämisen painopisteet

LAPINLAHTI

1. Yritysten kasvua tukevan toimintaympäristön vahvistaminen

Tällä hetkellä: Lapinlahti koetaan yrityksille kohtuullisen houkuttelevaksi, mutta yrityspalvelut ja kunnan rooli elinkeinotoiminnan tukijana näyttäytyvät hajanaisina. Sijainti on vahvuus, mutta potentiaali ei vielä realisoitu täysimääräisesti.

Tulevaisuudessa: Lapinlahti on aktiivinen ja yritysmyönteinen kumppani, jossa yritysten on helppo aloittaa ja kasvaa. Sujuvat lupaprosessit, toimivat tilat, osaava neuvonta ja vahva verkostoyhteistyö luovat edellytyksiä onnistua.

2. Palveluiden saavutettavuuden ja sujuvuuden kehittäminen

Tällä hetkellä: Arjen palvelut toimivat osin hyvin, mutta saavutettavuudessa, tiedonkulussa ja sujuvuudessa koetaan epävarmuutta. Palvelujen väheneminen herättää huolta.

Tulevaisuudessa: Palvelut ovat selkeästi löydettävissä, helposti saavutettavia ja sujuvia koko kunnan alueella. Lähipalveluja täydentävät digitaaliset ja liikkuvat ratkaisut, ja yhteistyö Ylä-Savossa varmistaa toimivan arjen vauvasta vaariin.

3. Kulttuurin hyödyntäminen yhteisöllisenä voimavarana ja kilpailuetuna

Tällä hetkellä: Lapinlahdella on vahva kulttuuriperintö ja aktiivinen tekemisen meininki, mutta kulttuurin rooli elinvoiman ja talouden

näkökulmasta jää osin näkymättömäksi ja hajanaiseksi.

Tulevaisuudessa: Kulttuuri ymmärretään laajasti luovuutena, yhteisöllisyytenä ja tekemisenä, joka kytkeytyy arkeen ja elinkeinoihin. Kulttuuri ja liikunta yhdessä vahvistavat Lapinlahden omaleimaista identiteettiä ja vetovoimaa.

4. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen osana aktiivista arkea

Tällä hetkellä: Viihtyvyys on hyvällä tasolla, mutta osallisuuden kokemuksessa ja kuulluksi tulemisessa on eroja. Hyvinvointi nähdään tärkeänä, mutta keinot koetaan osin irrallisiksi.

Tulevaisuudessa: Hyvinvointi rakentuu aidosta osallisuudesta, yhteisöllisyydestä ja ennaltaehkäisevästä työstä koko elämänkaaren ajan. Kuntalaiset ja järjestöt ovat aktiivisia arjen tekijöitä, ja luonto sekä kulttuuri ovat hyvinvoinnin luonteva osa.

5. Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä toiminnan kehittäminen

Tällä hetkellä: Kestävyys tunnistetaan tärkeäksi arvoksi, mutta se näyttäytyy osin abstraktina. Pitkän aikavälin linja koetaan epäselväksi.

Tulevaisuudessa: Kestävyys on osa kaikkea päätöksentekoa ja arjen toimintaa. Taloudelliset realiteetit, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja luontoarvot yhdistyvät pitkäjänteiseksi, yli valtuustokausien ulottuvaksi toimintatavaksi, jota ohjaavat selkeät kriteerit ja konkreettiset ratkaisut.

L A P I N L A H T I

Päämittarit

Monivuotinen seuranta

L A P I N L A H T I

1. Yritysten kasvua tukevan toimintaympäristön vahvistaminen

Tavoiteltava muutos:

Lapinlahdella yritystoiminta lisääntyy, työllisyys vahvistuu ja kunta koetaan aidosti yritysmuontheiseksi.

Päämittarit:

- Yritysten nettomäärä
- Työttömyysprosentti
- Pohjois-Savon yritysbarometri / yrittäjäystävällisin kunta
- Tilojen ja tonttien käyttöaste (%)
- Elinkeinoneuvontapalveluiden asiakastyytyväisyys
- Viranomaislupaprosessin asiakastyytyväisyys

2. Palveluiden saavutettavuuden ja sujuvuuden kehittäminen

Tavoiteltava muutos:

Arjen palvelut ovat helposti saavutettavia, sujuvia ja selkeitä koko kunnan alueella.

Päämittarit:

- Palvelukohtainen asiakastyytyväisyys (yhtenäisellä mallilla – listattuna kaikki)
 - Varhaiskasvatus
 - Perusopetus
 - Lukio
 - ...(tähän lista kaikista palveluista)
 - Viranomaislupaprosessi (pitäisikö tavoitetta sen verran selkiyttää, että lupapalveluihin liittyvät ovat selkeästi sen alla?)
 - Elinkeinoneuvontapalvelut (pitäisikö tavoitetta sen verran selkiyttää, että yrityspalveluihin liittyvät ovat selkeästi sen alla?)
- Palveluiden kustannus / asukas
 - ...(tähän lista valituista palveluista)

3. Kulttuurin hyödyntäminen yhteisöllisenä voimavarana ja kilpailuetuna

Tavoiteltava muutos:

Kulttuuri ja luovuus näkyvät arjessa, vahvistavat yhteisöllisyyttä ja lisäävät kunnan vetovoimaa.

Päämittarit:

- Tapahtumien määrä vuosittain (tapahtumakalenteri)
- Asiakastyytyväisyys (mistä?)
- Tapahtumiin osallistuvien yritysten määrä
- Kulttuuriavustukset / tapahtuma-avustukset
- Tapahtumiin myytyjen lippujen määrä

4. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen osana aktiivista arkea

Tavoiteltava muutos:

Kuntalaiset voivat hyvin, osallistuvat ja kokevat kuuluvansa yhteisöön.

Päämittarit:

- Valikoidut hyvinvointi-indikaattorit (koottuna)
 - Lapset: Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2025-)info ind. 27
 - Työikäiset: Työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista info ind. 2424
 - Ikäihmiset: Kotona asuvat 75 - 84-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1250
- TEA-viisarin kokonaistulos (tällä hetkellä Lapinlahti 73, koko maa 72)
- Kuntalais- ja valtuustoaloitteiden määrä
- Äänestysaktiivisuus (vaalivuosina)

5. Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä toiminnan kehittäminen

Tavoiteltava muutos:

Kunnan toiminta on pitkäjänteisesti kestävää yli valtuustokausien.

Päämittarit:

- Taseeseen kertynyt yli- / alijäämä
- Veronalaiset tulot per asukas
- Työhyvinvointikyselyn tulos
- Köyhyys – eriarvoisuus, tulot per asukas, huoltosuhde,
 - Taloudellinen huoltosuhde info ind. 182
 - Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot info ind. 3126
- Kunnan työntekijöiden sairauspoissaolot pv/työntekijä/v
- Hiilineutraaliustavoite

L A P I N L A H T I

Toimeenpano

Strategia sanoista teoiksi

L A P I N L A H T I

Vuosikello

Kerran neljässä vuodessa:

- Valtuustokauden tavoitteet
- Päivitys tarvittaessa (vuosittainen tarkistus?)

Syyskuu:

- Vuositavoitteet osana talousarvioprosessia

Loka-marraskuu:

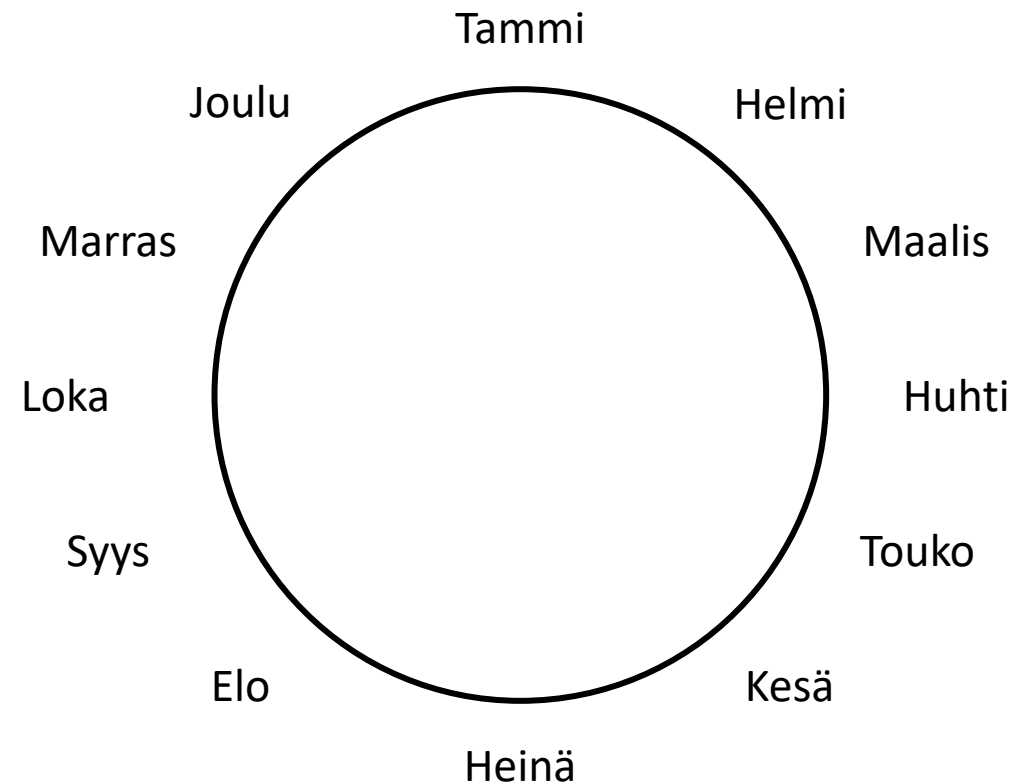
- Yksikkötavoitteet osana talousarvioprosessia

Helmi-maaliskuu:

- Henkilökohtaiset tavoitteet osana kehityskeskustelua

Toukokuu – syyskuu – maaliskuu:

- Seuranta osana TP / osavuositarkistusta

Rutiinit vuodenkierrossa

	Hyödyllistä ja helppoa	Vaikuttavaa mutta vaikeaa
Vuositasolla	• Osavuosikatsaukset	• Mittarointi
Kuukausitasolla	• Johdon työpöytä	• Johtoryhmässä kuukausittainen tsekkauk
Viikkotasolla	• Johtoryhmän kokoukset	
Päivätasolla		• Strategian sisäistäminen yksiköissä niin, että se on osa luontaista toimintaa

Päämittarit (saisiko jopa tiivistettyä yhdelle dialle?)

Päätavoitteet	Lähtötilanne	Vuosi 1	Vuosi 2	Vuosi 3	Vuosi 4
1					
2					
3					
4					

Lisäisikö uskottavuutta, jos esittäisi tavan johtaa strategia arjen tekemiseen?

Visio (tulevaisuuskuva, muutoksen fokus)

Päätavoitteet (max. 5)

Valtuusto

Vuositavoitteet (max. 5)

Strateginen johto

Yksikkötavoitteet (max. 5)

Yksikkö

Henkilökohtaiset tavoitteet (max. 5)

Työntekijä

Suunnan ja mittariston asettaminen

Mitä seurataan? (monivuotinen)

Tavoitetason asettaminen

Mitä muutosta tavoitellaan? (vuosi)

Yksikön rooli muutoksessa

Mikä on panos muutoksessa?

Yksilön rooli muutoksessa

Oma arki

L A P I N L A H T I

Vuosisuunnittelun pohjaa...?

Vuositavoitteet	Yksikkö 1	Yksikkö 2	Yksikkö 3	Yksikkö 4	Yksikkö 5
1	Tavoite & avaintulos 50%	Tavoite & avaintulos 5%	Tavoite & avaintulos 60%		
2	...	Tavoite & avaintulos 30%	Tavoite & avaintulos 0%		
3		...			
4					